

Působení luciferických a ahrimanských mocností v průběhu roku

Sergej O. Prokofjev

Dvě cesty do duchovního světa, které jsme pozorovali v předešlé kapitole, dávají současně poznat rozdílný charakter pokušení, která musí prodělat duchovní žák, jenž chce ve smyslu dnešního zasvěcení dosáhnout sjednocení těchto cest esotericky prohloubeným prožíváním ročního koloběhu. Vždyť přece je působení odpůrcích mocností Lucifera a Ahrimana také na nové cestě králů a pastýřů rozdílné, což právě tak platí pro dvě poloviny roku.

Tak působí od doby svatojánské až k Vánocům v nitru člověka více síly luciferické, čímž se opět umožňuje Ahrimanovi, aby o to silněji vládl ve vnějším světě, z něhož usiluje úplně vymýtit síly lásky, aby místo nich na Zemi sílila moc temnoty, nenávisti a smrti. Tento boj Ahrimanův o vládu na Zemi se vyjadřuje ve vnější přírodě poněkud přechodem z léta přes podzim k zimě. Ahriman chce v této době Kristu, který jako nový Duch Země doprovázel v létě duši Země na její cestě do makrokosmu, zabránit jaksi v tom, aby se opět nyní ve vánočním dění spojil se Zemí, aby takto on, Ahriman, s konečnou platností zpečetil svou vlastní moc nad ní. Tu však vystupuje Michael, tvář Krista, proti ahrimanským mocnostem, když na podzim Zemi očišťuje od ahrimanských duchů: „Dříve než se završil roční koloběh a přichází prosinec, který dává zrodit se Kristovu impulsu v produševněné Zemi, musí být Země očištěna duchovními silami od draka, od ahrimanských sil.“ Proto chápe správně tuto polovinu roku jen ten, kdo může říci: „Michael Zemi očistil, aby se mohlo ve vánoční době uskutečnit správným způsobem zrození Kristova impulsu.“ Tak pomáhá v této době Michael lidské duši přemoci síly Ahrimanovy působící v zevním světě, aby tato, neztrácejíc naději, mohla přece nalézt uprostřed všech sil nenávisti a smrti cestu ke zrození o Vánocích, aby vyšlo Slunce lásky v temnotě a chladu zimní noci.

Ale Michael pomáhá člověku v této roční době nejen v boji proti Ahrimanovi. Pomáhá mu také v jeho vnitřním boji s Luciferem. Neboť tento, působě v duši, usiluje o to, aby zmátl člověka všemi možnými iluzemi ve vztahu k jeho vlastnímu nitru, aby zabránil pravému sebezpoznání, spočívajícímu na poznání vlastní minulosti, které při správném vývoji předstupuje objektivně před duchovního žáka v době kol Vánoc v podobě malého strážce prahu: „Způsob, jak Michael činí minulost působivou v přítomném lidském životě, je pojat ve smyslu správného duchovního světového pokroku, který neobsahuje nic luciferického.“ Michael posiluje díky tomuto objektivně správnému vnášení minulosti do přítomnosti impuls moudrosti v člověku, čímž člověk může s její pomocí ve smrti, která ho zdánlivě obklopuje ve všem vnějším, zachytit dech k Zemi se blížící kosmické lásky, vání Kristovy bytosti.

Jinak je tomu s působením odpůrcích mocností během druhé poloviny roku: od Epifanias až k době svatojánské. Tu vnikají ahrimanské síly více do nitra člověka a vyvolávají v něm sklon ke všem možným iluzím ve vztahu k poznávacím možnostem vnějšího světa, přičemž v něm budí sklon k zjevnému nebo skrytému materialismu, k myšlenkám a pocitům, které jsou neschopny obrátit se k něčemu duchovnímu; krátce řečeno, ahrimanské mocnosti usilují v

této době všemi silami o to učinit nitro člověka podobným přírodě, která ho obklopuje. Vše to je předpokladem pro ahrimanské mocnosti působit tak, aby člověk nedospěl k žádnému pravému poznání světa, k žádnému poznání makrokosmu, u jehož brány čeká duchovního žáka kolem doby Epifanias setkání s Velkým strážcem prahu, který mu má odhalovat tajemství budoucnosti. Proti tomuto zákonitému poznání impulsu budoucnosti se však obracejí právě ahrimanské mocnosti. Zde ale přichází člověku na pomoc Kristův impuls. Neboť „Kristus nese v sobě kosmicky oprávněným způsobem impulsy budoucnosti lidstva.“ „S Kristem se správně spojit znamená [proto také] uchránit se správně před ahrimanským vlivem.“

Pokud jde nyní o Lucifera, ten se pokouší v době, kdy Ahriman ohrožuje více lidské nitro, rozšířit ze své strany svou moc na vnější přírodu. Chce, působě v silách růstu a rozkvétání rostlin, v nádheře letního hvězdného nebe, chce vyvolat v člověku iluzi, jako by existovala ve světě jediné přírodní, duchu cizí zákonitost, aby ho takto oloupil o onu pravou moudrost, která jediné ho může přiblížit k duchovně-morálním základům světa, který ho obklopuje. „Lucifer má nyní veškerý zájem o to vyloučit z obrazu světa morálnost jako takovou, která má vždy svůj velký význam jako něco přítomného, protože působí arci zárodečně pro pozdější světové tvoření, vyloučit z obrazu světa celou morálnost a nechat ukazovat se ve vnějším obraze světa jen to, co je přirozeně nutné. Tak se ukazuje ochuzenému člověku novější doby taková světová moudrost, která současně dává takový obraz světa, v němž hvězdy krouží podle amorálních, čistě mechanických nutností, v němž hvězdy krouží takovým způsobem, že nemůžeme s jejich kroužením spojovat nic z morálního smyslu světového řádu. To je čistě luciferický obraz světa.“

Člověk se však může, když přijme o Vánocích (o Epifanias) do sebe Kristův impuls a vnitřně ho zesílí prožíváním Velikonoc, proniknout silami kosmické lásky, aby se s ní pak postavil proti luciferickému obrazu světa, který je zbaven všeho morálního a proto je hluboce nepravdivý. A když je tento obraz proniknut Kristovou láskou, potom se může tento falešný obraz světa opět naplnit morálními silami přemáhajícími moc Luciferovu a tak ukázat božskou pramoudrost, obsaženou ve světě, v pravé podobě.

To vše činí zřejmým, že odpůrčí mocnosti Lucifer a Ahriman mají ve svém trvajícím, křížícím se společném působení během roku jen jeden cíl: svést takto člověka k omylu, aby nemohl v jedné polovině roku poznat působení lásky a v druhé polovině působení moudrosti.